

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МИСТЕЦТВ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПРОБЛЕМ СУЧАСНОГО МИСТЕЦТВА НАМ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ КУЛЬТУРОЛОГІЇ НАМ УКРАЇНИ
ЗЕЛЕНОГУРСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ПОЛЬЩА)

ТЕЗИ

III Міжнародної наукової конференції
**ПРОБЛЕМИ МЕТОДОЛОГІЇ СУЧАСНОГО
МИСТЕЦТВОЗНАВСТВА ТА КУЛЬТУРОЛОГІЇ**

16–17 листопада 2021 року

CONFERENCE PROCEEDINGS

III International Scientific Conference
**PROBLEMS OF METHODOLOGY
IN CONTEMPORARY ART AND CULTUROLOGY**

Київ

ОРГКОМІТЕТ

Чебикін Андрій Володимирович	Президент НАМ України, професор, академік НАМ України
Сидоренко Віктор Дмитрович	Директор ІПСМ НАМ України, віцепрезидент НАМ України, кандидат мистецтвознавства, професор, академік НАМ України
Яковлєв Микола Іванович	Перший віцепрезидент НАМ України, доктор технічних наук, професор, академік НАМ України
Бітаєв Валерій Анатолійович	Віцепрезидент НАМ України, доктор філософських наук, професор, академік НАМ України
Скрипник Олексій Вікторович	Головний учений секретар НАМ України, кандидат мистецтвознавства, професор, академік НАМ України
Чміль Ганна Павлівна	Директор Інституту культурології, доктор філософських наук, професор, академік НАМ України
Bogdan Trocha	Prof. dr hab, Head of the Laboratory of Mltopoetics and Philosophy of Literature University of Zielona Góra
Корнієнко Владислав Вікторович	Генеральний директор ДП «Національний цирк України», доктор мистецтвознавства, професор, член-кореспондент НАМ України, в. о. академіка секретаря відділення теорії та історії мистецтв НАМ України
Roman Sapeńko	Doctor of Science (Philosophy), Professor, University of Zielona Góra (Zielona Góra, Poland)
Савчук Ігор Борисович	Заступник директора з наукової роботи ІПСМ НАМ України, доктор мистецтвознавства, старший науковий співробітник
Зубавіна Ірина Борисівна	Учений секретар відділення кіномистецтва НАМ України, головний науковий співробітник відділу теорії та історії культури ІПСМ НАМ України, доктор мистецтвознавства, професор, академік НАМ України
Клековкін Олександр Юрійович	Завідувач відділу естетики ІПСМ НАМ України, доктор мистецтвознавства, професор, член-кореспондент НАМ України

Владимирова Наталія Вікторівн	Учений секретар відділення театрального мистецтва НАМ України, доктор мистецтвознавства, професор, член-кореспондент НАМ України
Берегова Олена Миколаївна	Доктор мистецтвознавства, професор, заступник директора з наукової роботи Інституту культурології НАМ України
Чібалашвілі Асмати Олександрівна	Учений секретар ІПСМ НАМ України, кандидат мистецтвознавства
Кузнєцова Інна Володимирівна	Учений секретар ІК НАМ України, кандидат філософських наук, старший науковий співробітник, доцент
Бердинських Святослав Олександрович	Учений секретар відділення образотворчого мистецтва НАМ України, кандидат технічних наук
Марковський Андрій Ігорович	Учений секретар відділення синтезу пластичних мистецтв і секції естетики та культурології НАМ України, кандидат архітектури
Станкович- Спольска Рада Євгенівна	Учений секретар відділення музичного мистецтва НАМ України, кандидат мистецтвознавства
Харченко Поліна Вагифівна	Учений секретар відділення теорії та історії мистецтв НАМ України, старший науковий співробітник ІПСМ НАМ України, кандидат педагогічних наук, доцент, старший науковий співробітник
Хасанова Іветта Маратівна	Науковий співробітник ІПСМ НАМ України, заслужений працівник культури України
Шалінський Ігор Петрович	Доцент кафедри графіки видавничо-поліграфічного Інституту НТУ КПІ ім. Ігоря Сікорського, Молодший науковий співробітник ІПСМ НАМ України, кандидат мистецтвознавства
Тарасенко Ганна Сергіївна	Молодший науковий співробітник відділу естетики ІПСМ НАМ України

Редакція може не поділяти думку авторів.
Відповідальність за зміст матеріалу несуть автори

ЕТНІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ І ЇХ РОЛЬ В ПРОЦЕСІ АНАЛІЗУ ВІЗУАЛЬНОЇ МОВИ ЖИВОПИСУ «ЕПОХИ ПРОНИКНЕННЯ» І СИНТЕЗУ КУЛЬТУР

На рубежі XX — XXI століть значна увага приділяється митцями саме у застосуванні кроскультурного методу у своїй творчості. Важливу роль в увиразненні сучасного синтезу культур відіграє символ “дзеркало”, семантика якого стає мірилом ірреальності світу і межі втрати ідентичності, що яскраво представлено у творчості українських митців А. Блудова, А. Цоя, О. Чепелик, М. Цоя, В. Ралко, Ю. Денисенкова, Ю. Сивиріна та ін. Саме “дзеркало” і його актуальне вираження як об’єктиву через який проходить реальність (камера-обскура (псевдо реальність), фотоапарат (копіювання реальності), телекамера (маніпуляція і лже дійсність)) стає тим символічним ключем у виокремленні відбитку від оригіналу, тонкої межі на якій у безпосередній спорідненості існують симулякри і комплементарний підхід. Універсальність візуальної мови, як головної тенденції світового мистецтва свідчить про міцний синтез культур, в процесі якого збереження національної ідентичності виходить на перший план, як прагнення кожного етносу зберегти унікальний колір “свого” національного забарвлення у глобальному вимірі безособової маскультури і виокремлення від “чужого”.

Думки народних провідників у розумінні свого й чужого описані у статті “Соціально-побутовий тип епічного героя українських народних дум і питання становлення національної духовності на сучасному етапі утвердження української державності”, що допомагають краще зрозуміти той факт, що чуже ніколи не буде сприйняте своїм у його глибинній суті. “Необхідність чітко усвідомити свою причетність до “своєї” землі. “Чуже” — за межею рідного, а “своє” — ось тут, на “своїй” землі”, — М. Набок [1]. Власне складається не лише з краси й того, що подобається, більшу частину особистого формують біль і трагічне минуле предків, які боронили землю, саме у вдячності за свободу криється найбільша сила “свого”. Оцінка іншого етносу відбувається у розрізі відповідності власним національним ідеям, як зазначає Е. Касперський, саме з найважливіших елементів своєї культури формується загальне, яке протиставляється “сліпому наслідування чужоземного [2]. “Комплекс національної відрази забезпечує негативне ставлення до “чужого”, як усього супротивного нашому народові, коли це шкодить етносу зсередини і ззовні” [1]. “Своє” становить унікальну категорію розуміння національного, це стосується кожного етносу, який через призму самобутнього оцінює протилежний етнос, шукаючи подібності і відмінності, що вестимуть за собою, прийняття або відмову, мовчазну згоду, або прагнення поєднання, цікавості або негативну реакцію.

“Культура людини історична, бо їй властиві і мінливість, і спадкоємність — не тільки засвоєння традиції, а й створення та відкриття нового” [3]. Передача досвіду, є

однією з головних властивостей культури, проте її основною рисою, за Д. Сідні, являється комбінація надбань і здатність їх засвоєння.

Окремої уваги заслуговують взаємозв'язки елементів в системі культури, оскільки для аналізу синтезу культур вони стають важливішими за історію обряду чи звичаю. Такі взаємозв'язки здатні виникати в межах як однієї, так і декількох культур, залучаючи суміжні сфери життєдіяльності соціуму, і від складності такого поєднання виникають похідні, які вже не є частиною окремої одиниці, а стають універсальними в межах глобальної культури людства, формуючи кроскультурний підхід у живопису, що характеризується "епохою проникнення".

Список використаних джерел:

1. Набок, М. (2017). Соціально-побутовий тип епічного героя українських народних дум і питання становлення національної духовності на сучасному етапі утвердження української державності. *Матеріали до української етнології. Етнологія*, 6(X), 231 — 235.
2. Kasperski, E. (2006). Swojskie, cudze, uniwersalne. Paralele polsko-ukraińskie. *Warszawskie zeszyty ukrainoznawcze* 21 — 22, 2006. *Spotkania polsko-ukrainskie. Studia Ucrainica*. Warszawa, 23.
3. Сидні, Д. (1953). Концепция культуры и некоторые ошибки в ее изучении. D. Sidney. *Theoretical Anthropology*. N. Y., 23 — 53. Вилучено з: https://lib.uni-dubna.ru/search/files/phil_ant_cult1/~phil_ant_cult1.htm (13.09.20).